

Fåvang Sau og Geit har utarbeidet denne permen med beitestatistikker for beitelagene i Ringebru kommune. Arbeidet kom opp som en naturlig følge av rovdyrproblematikken som er i vårt område, Ringebru kommune. Ringebru kommune er en av de største beitekommunene i landet med ca 20 000 sau på beite. Fram til begynnelsen av 90-tallet hadde vi lite rovdyr, med litt streifdyr innom. Utover 90-tallet og fram til i dag ser man helt tydelig hva som skjer med økt rovdyrstamme i beiteområder med så mye sau. Gjeting praktiseres i hvert enkelt lag, og i tillegg organisert tilsyn fra hver enkelt saueier sommeren gjennom.

I denne permen finner man statistikk over dyr på beite og taps % fra 1970 og fram til i dag. Her kan man se at tapene varierer fra år til, områder i kommune og i de ulike besetninger. For oss er det viktig å få fram at det ikke er noe tydelig mønster på tapene. Man kan se at besetninger som har hatt minimale tap ene året opplever uholdbare tap året etter. Dette gjør at det er vanskelig å forutse hva som skjer når dyrene slippes på beite. For oss som utnytter utmarka til beite og dens ressurser er tap over tid en uholdbar situasjon både for saueier og sau.

Vi håper dere bruker tid på å se gjennom denne permen. Her ligger det betydelig arbeid bak for å dokumentere hva som egentlig skjer med sauen på beite.

Sigurd Krekke, leder

Knut Evensen, sekretær

Fåvang, 28. juni 2011

Rovdyrforliket i Ringebu

Etter initiativ fra Fåvang Sau og Geit ble ordførerekandidater/listetopper fra de politiske partier i kommunen invitert til debatt for å redegjøre om sin rovdyrpolitikk etter høstens valg.

Dette resulterte i påfølgende møter hvor vi også involverte faglaga i diskusjonen med den målsetting å få til en felles uttalelse fra hele det politiske miljøet i kommunen sammen med næringa sjøl.

Denne uttalelsen er vedlagt her sammen med beitestatistikk fra kommunen. Dokumentet er for øvrig underskrevet fra alle de politiske partier i kommunen.

Vi håper du/dere finner dette interessant, og at dere sammen med oss jobber for fortsatt bruk av utmarka og dens ressurser for småfeholdet både i kommunen vår og landet ellers.

Vedlegg:

1. Rovviltforliket i Ringebu
2. Beitestatistikk beitelaga i Fåvang
3. Beitestatistikk beitelaga i Ringebu
4. Samla beitestatistikk i Ringebu kommune

Fåvang Sau og Geit

Sigurd Krekke
Leder

Knut Evensen
sekretær

Se også vår hjemmeside <http://www.nsg.no/oppland/faavang/>

Fåvang Sau og Geit. - Ringebru Sau og Geit
Politiske Lister ved kommunevalget i Ringebru.

Ringebru 25.6.2011.

Rovviltforvaltningen – beitebruk – landbruk i Ringebru

Ringebru kommune som landbrukskommune avhengig av fjell og utmark.

Ringebru kommune er den kommunen i Oppland med flest sauer på utmarksbeite, Ringebru er også en av de største i landet. Kommunen har ca 22 -23 000 sauer på beite hvert år. Herav ca 2000 fra Stor-Elvdal kommune, som har beitrete fra sine setrer i Hirkjølen statsallmenning.

Beitebruken i våre fjellområder er helt avgjørende for landbruket i Ringebru.
Ringebru har historisk alltid vært en av de største kommunene angående husdyrbruk.

Ringebru kommune var en av landets største med ca 450 setrer i bruk på det meste. I dag er det den frie beitebruken i fjell og utmark som er den største. 107 aktive gardsbruka i Ringebru lever av dette og har dette som vesentlig bidrag til sin landbruksnæring. Beitebruken utnyttes spesielt av sau, men også av ca 800 storfe, ca 420 geit, samt hestefølger. Alt dette selvfølgelig i tillegg til tradisjonell høsting av for på setervoller og annen dyrkingsjord i fjellet. Det er millionverdier som høstes av fjell og utmark i Ringebru hvert år.

Nå er vi truet. Denne form for utnytting av utmarka til landbruksproduksjon kan ikke fortsette med de rovdyrtilstander som utvikler seg i dag.

Hele kommunen er organisert i 5 beite/gjeterlag og det er faste gjeterer og omfattende tilsyn med beitedyra i utmarka. Organisering av beite/gjeterlag i Ringebru går helt tilbake til 1920 åra.

Fram til 1995 var beitebruken i hele Ringebru kommune preget av svært lite tap og rolige forhold i fjellet med unntak av et par spesielle år med store bjørn- og ulvetap på slutten av 80-tallet og først på 90- tallet.

Normaltapene på beite for sau er registrert i mange tiår bakover og ligger i hovedsak under 2 %.

Etter 1995 skjer det en dramatisk endring for hele kommunen, tapstallene dobles, tredobles og firedobles. I hele kommunen har tallene ligget fra 5 til over 8 % i denne perioden. Tapstall på sau har variert fra 900 til over 1400 dyr hvert år. Denne dramatiske økningen kan i sin helhet føres tilbake til rovdyr. Alle de fire store, bjørn, ulv, jerv og gaupe har enten samtidig i løpet av en beitesesong, eller separat i forskjellige områder, gjort store innhogg i besetningene.

Ringebu kommune er i gjeldene Forvaltningsplan for rovvilt i sone 3. (Oppland) inne i det fastlagte yngleområde for jerv. Oppland skal ha 4 slike ynglende tisper som bestandsmål. Ringebu kommune har jevnlig hatt 2, dvs. halvparten av hele det fastsatte bestandsmålet. Det er kun tatt ut 5 jerv i Ringebu i 2004 -2010 som lisensjakt/skadefelling/irregulær avgang, men ingen hiuttak. Hele 82 % av sauene i Ringebu beiter innen det prioriterte yngleområde. (Notat av 15.10.10 fra Rovviltnemnda til MD).

Bruken av virkemiddel mot alle disse tapene og alle disse rovdyrene, jerv, bjørn, ulv og gaupe, som også opptrer samlet, har vært svært lite prioritert. Dette til tross for kommunens sin posisjon som største beitekommune i hele fylket.

Ringebu kommune har blitt innfallsporten for streifende bjørn og ulv østfra. Disse skal ha sine egne rovviltsoner øst i Hedmark og mot svenskegrensen. Alle yngre bjørner og ulver som blir fortrent fra sine oppvekstrevir vil måtte passere gjennom Ringebu og Øyer, som har skogbevokste strekninger som henger sammen med Østerdalen. Dette har vært virkeligheten også siden 2005. Hele 36 forskjellige bjørner er DNA registrert i Ringebu siden 2006. Alle har vært såkalt streifende hannbjørner. De fleste av disse har vært skadegjørere som har tatt sau i Ringebu. Svært få er tatt ut både av streifdyr av bjørn og ulv.

Det nye rovdryforliket åpner på en helt annen måte å få fjernet alle disse streifdyrene av bjørn som forårsaker store tap.

Med denne bakgrunn reiser Sau og Geit avslaga i Ringebu, med full støtte av de politiske partier/lister, krav om endring av Forvaltningsplanen for rovvilt, og en vesentlig endring av praktiseringen på flere områder ved uttak av skadegjørende rovvilt.

*Vi opprettholder vår krav om ytterligere endringer fra Storting og Regjering.

*Vi fremmer krav og understreker virkningen av det nye rovviltforliket overfor DN.

*Vi viser til alle de viktige punkt i rovviltforliket og forventer at Rovviltnemnda i Oppland iverksetter disse tiltak med umiddelbar virkning for denne beitesesongen og tida framover.

Krav til rovviltforvaltningen:

Disse krav er gitt med henvisning til de enkelte punkt i det nye rovviltforliket.

Rovviltforvaltningen er nå ute av kontroll og fungerer ikke etter Stortingets forutsetninger.

Dagens forvaltning av ulv, bjørn og jerv forhindrer at norsk landbruksnæring i fjellbygdene i Oppland skal overleve.

Tap av sau på beite er uakseptabelt stort. Dette skyldes i hovedsak streifdyr av ulv og bjørn og den faste bestand av jerv.

Den faste bestanden av jerv i Ringebu er alt for stor og forvaltningen fungerer ikke.

Stortinget har inngått et enstemmig forlik om rovviltforvaltningen.

Vi mener likevel det fortsatt er forhold det må arbeides fram mot.

Vi opprettholder kravene til Regjering og Storting:

1. Bestandsmålene for ulv, bjørn og jerv, gaupe og ørn må reduseres.

Bestandsmålet for ulv må også innbefatte grenseulvene med Sverige.

2. Kostnadene ved all rovviltforvaltning dekkes av staten, herunder øket tilskudd til forebyggende tiltak.

Krav til Direktoratet for naturforvaltning:

3. Lisensjakt på bjørn må forlenges t.o.m. 15.nov.
Skadefellingstillatelser på bjørn skal gis f.o.m. 1.april og t.o.m. 15.nov.
Dette for å gjøre fellingstillatelsene til å ta ut skadegjørende individ av bjørn reelle.

4. SNO skal delta aktivt fra første dag ved ettersøk og uttak av skadedyr.
Det vises til Rovviltforlikets **pkt. 2.2.19.**

5. Hiuttak av jervetisper med valper må effektiviseres i de store skadeområdene.
Hiuttak må skje i samarbeid med lokale krefter og organisasjoner. **jfr. pkt. 1.6, 2.2.1, 2.2.4, 2.2.11.** I disse områdene hvor hiuttak kreves, er det store økonomiske og næringsmessige verdier av utmarksbeite med sau. Beitenekt pga. skader i disse områder skal ikke være aktuelt **jfr. pkt 2.2.7.**

6. Når kvoten ikke er fylt ved ordinær lisensjakt, (bjørn, jerv, gaupe), må ekstraordinære tiltak settes inn umiddelbart for så langt som mulig å få tatt ut resterende kvote **jfr. pkt. 2.2.4, 2.2.5.**
Det aktuelle behov og begrunnelse vil også ligge i **pkt. 2.2.7.**

Krav til Rovviltnemnda i Oppland og Fylkesmannen:

7. Streifdyr av ulv og bjørn i Oppland må tas ut umiddelbart og ved første registrerte skade på husdyr. Det vises til rovviltforlikets **pkt. 2.2.19. og 2.2.17.**

8. Når kvoten ikke er oppfylt etter lisensjakt på jerv, må ekstraordinære tiltak settes inn umiddelbart for så langt som mulig å få tatt ut resterende kvote **jfr. pkt. 2.2.5, 2.2.4.**

9. Skadefellingstillatelser skal behandles enda raskere en tidligere. **jfr.** (Notat av 15.10.10. fra Rovviltnemnda til MD) **pkt. 2.1.4. og 2.1.5.**

10. Fellingstillatelser på skadedyr må gis over mye lengre tidsrom, minst en måned, og over større areal **jfr. pkt. 2.2.20.**
Arbeidet med dette må suppleres med aktiv deltagelse av SNO fra første dag. **jfr. pkt. 2.2.19.**
Alle kostnader dekkes fullt ut av staten. **jfr. pkt. 2.2.3.**

11. Bestandsmålet for jerv i region 3, Oppland er overskredet. Antall ynglinger som er pålagte (4) er overskredet.
Dette **skal** nå reduseres slik at antall ynglinger holdes så nær målet som mulig. I dette må det også ligge at en enkelte år kan komme under det fastsatte tall. Det vises til forlikets **pkt. 2.1.7.**

12. Vi vil avslutningsvis sitere og understreke Rovviltforlikets pkt. 2.2.19:

"Det er et felles mål at tapstallene for beitenæringen må ned.

Soneinndelingen må forvaltes tydelig.

I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slike uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd.

I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasset gjennom forebyggende tiltak og omstilling med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet.

Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensiale i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområde for tamrein ”

13. Rovviltnemnda i region 3, Oppland, har nå en stor mulighet til å redusere alle de store problemene med såkalt streifdyr av bjørn.

Disse individene, som også for enkeltes del har hatt fast tilhold i flere år i samme områder.

Alle disse individene kan nå tas ut umiddelbart. Igjen viser vi til pkt. 2.2.19. og spesielt til pkt. 2.2.17. Det vil også være aktuelt å benytte forlikets pkt. 2.2.18.

14. Ringebu kommune er regionens og fylkets største sauekommune med mer en 23 000 sau på beite. Ringebu er en av de største i landet.

Vi krever at hele kommunen inngår i området for prioriterte beitebruk i den reviderte Forvaltningsplan for rovvilt.

Fåvang Sau og Geit
Sigurd Krekke
(sign)

Ringebu Sau og Geit
Jostein Rudi
(sign)

Ringebu Arbeiderparti
Iver Hammeren
(sign)
Erik S. Winther
(sign)

Ringebu Senterparti
Erik Odlo
(sign)

Ringebu Venstre
Ole Asmund Sylte
(sign)

Ringebu Høyre
Tor Ivar Wålen
(sign)

Ringebu Fremskrittsparti
Stein Nerlien Morken
(sign)

Tverrpolitisk liste
Rune Andersen
(sign)